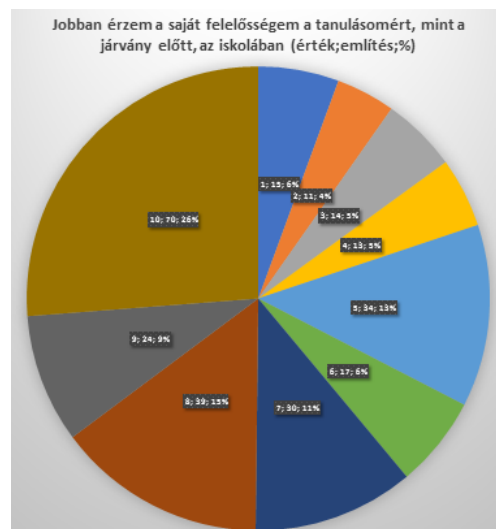

Digitális munkarendünk elemzése Vácott

Május elején átfogó kutatást végeztünk a tartományban 1500 válaszadó részvételével a digitális munkarendről. Megállapításaimat, következtetéseimet adatokkal támasztom alá, esetenként következtetéseket vonok le. Az átlagok mellett vizsgáltam a megoszlásokat is, azaz azt, hogy a válaszadók között milyen számban adtak azonos értékű válaszokat. A 10-es skála 1-5 értéke az *egyáltalán nem, nem, inkább nem* értelmezési tartományban, a 6-10 értéke az *inkább igen-igen-teljes mértékben igen* tartományban helyezkedik el.

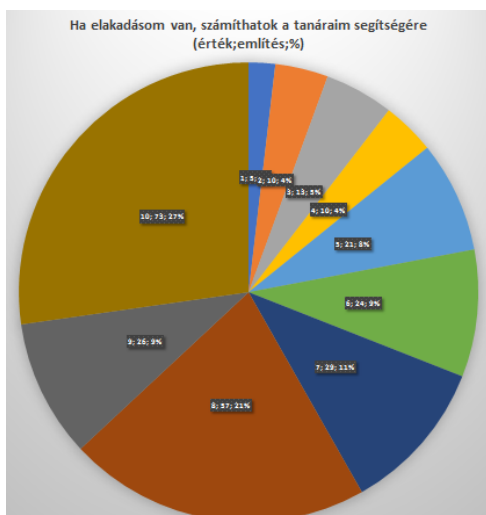
Diákjaink képe a digitális munkarendről (265 válaszadó)

A diákok saját bevallásuk szerint **tanulással** átlagosan napi 4 órát töltenek a képernyő előtt, míg képernyő nélküli tanulással mintegy 2 órát. Konkrét, képernyő előtti tanórájuk (online tanóra) átlagosan heti 4 volt. A diákok megélése szerint a digitális tanulás nem különösebben **változatosabb** (5,43), mint az a kontaktiskolában volt, bár kis mértékben inkább a változatoság felé billen a mérleg. A **terhelés nagyobb** mértékben érzékelhetőbb számukra e munkarendben. Csupán diákjaink bő egyharmada érzékeli könnyebbnek, testhez állóbbnak e formát, szűk kétharmaduknak nehezebb. A nap végére inkább fáradnak el a diákok (6,76), kétharmaduk válaszolt 5-nél magasabb számmal. Feltételezem azért, mert a digitális térben **valódi tevékeny munkát** kell végezniük, rendszeresen kellett **egzakt határidőre egzakt tanulói munkákat** produkálni, leadni. Ebben a helyzetben nem elég passzívan végigülni a tanórát, hanem valódi, **aktív tanulásra** szólított e helyzet. A szöveges indoklások csaknem 20%-a szól a túlterheltség valamilyen formájáról (túl sok feladat, túl időigényes, több a tananyag, mint korábban volt, szűkös határidők, túl gyors haladás, túl sok gép előtt töltött idő). Azon tantárgyak nehezebbek, amelyek tanárai kevesebb kontakt órát tartottak.

A diákok sok esetben nem a nap hagyományos (8:00-15:00) „munkaidejében” végezték el az iskolai feladatokat. Ezt a feltételezést igazolja, hogy a diákok 21%-a adott csupán biztos igen választ a kialakult **napirendre**, de kétharmaduk jelezte, hogy valamilyen napirendjük mégis van (6,64). Úgy tűnik, ebben a diákok **élvezték a szabadságukat**, akár annak árán is, hogy éjszakába nyúlóan dolgoztak, éjjel adtak le feladatokat, későn feküdtek le, későn keltek. Ugyanakkor tanulási folyamataikat többségük **tervezte**, kétharmaduk az inkább igen felé fogalmazta meg választát (6,35). Együtt mozog ezzel az adattal a diákok **felelőségének** kisebb mértékű növekedési is (6,90) az online tanulásukkal kapcsolatban. A felelőség és a tervezés kéz a kézben jár. Bár ahogy sokszor a kontakt iskolában is látjuk, a felelőséget jobban érzik a diákok a saját tanulásukért (elképzelés), de a kivitelezés (napirend, valódi tanulási tevékenység) kicsit elmarad a tervezéstől (megvalósulás).

Sajnálatosan a diákok megélése szerint a tanárok ebben a tervezésben nem adtak kellő segítséget, a tanári **tanulási ciklusokra** a leggyengébb átlagot mutatja a kutatás (5,51). Az eloszlásokból is az látszik, hogy kicsivel kevesebb, mint a tanulók fele válaszolt inkább igennel (6-10 között). A tanári válaszok (8,48) és a szülői válaszok (7,28) jelentősen magasabb értéket mutatnak e kérdésben, feltételezhető, hogy a kérdésben megfogalmazott *tanulási ciklus* kifejezés nem volt a diákok számára érthető. Ezt interjúk is megerősítik.

Elismerően jeleztek vissza a diákok a **tanárok más jellegű támogatását** illetően (7,37) és a **tanári visszajelzés** tekintetében (8,02). A **személyes figyelem** értéke alacsonyabb (6,0), azonban az eloszlásokból az látszik, hogy a diákok kétharmada inkább érezte tanárai személyes figyelmét. A **feladatokat** többségükben inkább teljesíthetőnek látták a diákok (6,09), de ebben nagy volt az eltérés a válaszadók között. Nyilván a tanári karakter, a tantárgy jellege és a diákok terhelhetősége van e nagy szórás mögött.

Technikai nehézségek kevésbé nehezítették a kapcsolódást a munkához (4,58), a diákok többségének a **szülők rendszeres operatív támogatására** sem volt szüksége a szokottnál nagyobb mértékben (4,24). A magasabb tanári támogató jelenlét mellett magas a **társak egymást segítésének** átlaga (7,05). A diákok egymást segítették, de az online közösség (nem tanulási célú egymáshoz kapcsolódás) eredménye annak ellenére is alacsonyabb (5,52), hogy a diákok egymástól való fizikai elszigeteltsége, a közösség hiánya több válaszban is felmerült a távtanulás legnagyobb nehézségeként.

A diákok a **Google tanterem** adta kereteket kiemelkedően jónak értékelik (8,33), a diákok kilenczede (!) jelzett pozitívan. Döntően az **internetbiztonság** kérdésében sem volt rossz tapasztalatuk (8,88) diákjainknak.

Tanáraink képe (33 kitöltő)

A válaszadók közel 95%-a olvasta a **Piarista Pedagógiai Digitális Alapelveket** (9,34), s valamennyien az **azonosulást** érző válaszok egyikét jelölték be (8,82). A tanulástámogatás **változatosságára** adott érték hasonló a diákok változatosság-megélésével. (5,48) A tanárok kevesebb, mint fele érzi inkább változatosnak a munkáját a digitális munkarendben. A tanárok átlagosan 6,77 órát töltenek egy nap az **iskolai munkájukkal** (szórás: 2,49). Sem az intézmények, sem pedig a munkakörök (tanító, tanár) között nincsen e tekintetben jelentős eltérés. Ez az adat a diákok válaszával közel megegyező. (6 óra) A válaszadó pedagógusok átlagosan hetente 4 **Zoom órát** tartanak, de nagy az egymás közötti eltérés. A távtanulási helyzet legnagyobb nehézségének a tartományi válaszadók 15,59%-a leterheltséggel kapcsolatos indokot nevezett meg (időigényesebb a munka, túl sokat kell a gép előtt ülni).

A **technikai problémák** (4,48), az **otthoni** (3,61) és **családi körülmények** (3,92) nem jelentettek megoldhatatlan problémát, de esetenként sokszoros teher hárult a családok kollégáinkra. Hatan is a magasabb tartományokban értékelték e körülmény nehézségét. Tanáraink négyötöde **figyelmeztet napirendben** élte a digitális munkarendet (7,85). Állításaik szerint magas arányban adtak **visszajelzést** tanulóinknak (9,21). Mindkét adat kapcsán elmondható, hogy a diákok magas értékkel jeleztek vissza ugyanezekre a kérdésekre, bár mindkét esetben kissé elmaradtak a tanári önértékeléstől. A maguk által adott feladatokat biztosan **teljesíthetőnek** ítélték (9,02). Messze elmarad ettől a diákok jelzése ugyanerre a kérdésre (6,09). Mosolyogtató, hogy a szülők (7,55) értéke hajszáll pontosan a kettő között van.

Érdekes, hogy míg a **tanulási ciklustervezés** fontossága is magas 8,19, a tényleges ciklusokban tervezés ennél is magasabb (8,48). Meglepő, hogy ilyen magas tanári önértékelés ellenére a diákok

ugyanazt 5,81-re jelezték csak vissza. Megnyugtató, hogy a szülők válaszáinak átlaga 7,28. A különbség lehetséges okát fentebb említettem.

A sok befektetett munka **hatékonysági** mutatója is magas: 7,16. A tanárok öthatoda az igen válaszok egyikét jelölte be. A tanárok 63%-a 8 vagy annál magasabb értéket jelölt a skálán. Mindezt annak ellenére, hogy a szöveges válaszokban a távtanulási helyzet **legnagyobb nehézségei** között említették a kollégák a személyes kontaktus hiányát mind a gyerekekkel, mind a kollégákkal, a diákok fejlődésének követésének, ellenőrzésüknek nehézségével együtt.

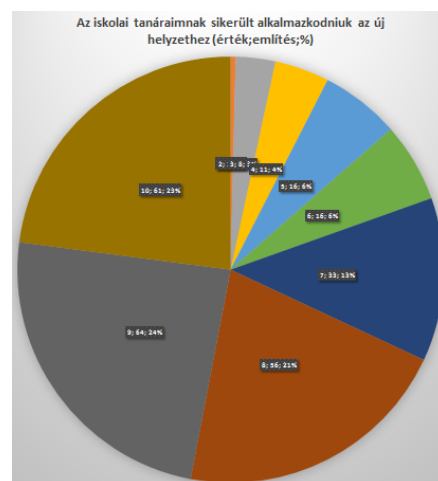
Figyelemre méltó, hogy a tanárok **saját digitális készségeiket**, „alapjaikat” 6,38-ra értékelték, a diákok tanáraik helytállását, alkalmazkodását 7,94-re, s ezzel megegyezik a szülők értékelése (7,93) is. Azt érzékelem, hogy tanárainkkal **készek voltunk sokat tanulni** a helyzetben, hatékonyan használtuk ki a **horizontális tanulás adta lehetőségeket**, amit az **egymáshoz kapcsolódás** magas értéke (8,7) és a munkahely által adott **személyes érdeklődés** megélése (8,47) is mutat. A legnagyobb pozitívumok szöveges meghatározásakor több olyan összetevő is megjelent, ami az egymásra való figyelem és a hálózatos kapcsolatok erősödését mutatja.

A szülők képe (143 kitöltő)

Az iskola és a tantestület **felkészültségét** (7,33), a **tanárok segítőkészségét** (7,28) a magas értékek jelzik. **Technikai problémákat** a szülők sem érzékelnek jelentős mértékben (4,20), **gyermekük segítése** kisebb mértékben rótt új feladatot a járványt megelőző időkhöz viszonyítva (5,89). Érdekes, hogy kifejezetten alacsony a szülők egymáshoz kapcsolódásának mutatója (2,88). Feltételezhető, hogy a családokra nehezedő nagyobb teher nem adott erre lehetőséget.

A szülők nem érzik határozottan, hogy gyermekük jelentősen nagyobb **felelősséggel** állnak a tanuláshoz, mint a járvány előtt az iskolában. (6,15). Gyermekük saját tanulásának önálló **megtervezéséről** közepes mértékben gondolják, hogy jobban megy, mint a járvány előtt (6,37). A diákoknál jobban érzik (vagy vágyják?), hogy van kialakult napirendje gyermeküknek (8,02) A tanulás tervezhetőségével, kiszámíthatóságával kapcsolatban úgy látják, hogy a tanárok inkább segítenek tervezni a gyerekeknek az önálló tanulás folyamatát, időben jelzik a feladatokat, kéréseket (7,28).

2020. június 1.

Kalász Ákos igazgató